తెలుగు

సరళ భారతి

10వ తరగతి

భారత సంవిధానము

పార్ట్ – IV A

ప్రాథమిక బాధ్యతలు

51 ఎ) ప్రాథమిక బాధ్యతలు

ప్రతి పౌరుడు ఈ క్రింది బాధ్యతలను మనసారా స్వీకరించి బాధ్యతాయుతంగా ప్రవర్తించవలెను.

ఎ) రాజ్యాంగ శాసనబద్ధుడై యుండుట. శాసనమందలి ఆశయములనూ, శాసనం స్థాపించే సంస్థలనూ, జాతీయ పతకాన్ని, జాతీయ గీతాన్ని అంకితభావంతో గౌరవించుట.

బి) స్వాతంత్ర్యోద్యమ స్ఫూర్తితో అన్ని రంగాలలో వ్యవహరించుట.

సి) దేశ సార్వభౌమత్వాన్ని, సమన్వయతనూ, సమగ్రతను రక్షించుట.

డి) దేశరక్షణలో అనుక్షణం సంసిద్ధుడై ఉండుట.

ఇ) ప్రజాజీవనంలో అన్యోన్యతనూ, భ్రాతృభావాన్ని పోషించుట, మత, భాష ప్రాంతీయతత్త్వాలకు వర్గవైరుధ్యములకు అతీతముగా ఉండుట. స్త్రీలను అగౌరవపరచే ఆచారములను విడనాడుట.

ఎఫ్) అమూల్యమైన భారతీయ చారిత్రక సంపదనూ, సుసంపన్న సంస్కృతినీ పరిరక్షించుట.

జి) పర్యావరణాన్ని అడవులను, కొలనులనూ, నదులనూ రక్షించుట, అభివృద్ధి పరచుట, మృగరక్షణ జలజంతు జీవరాసులపై కరుణార్ద్రత.
హెచ్) శాస్త్రీయ మరియు మానవతా దృక్పథాలను అలవరచుకొనుట, జిజ్ఞాసను పెంపొందించు కొనుట, సంస్కరణ తత్వమును పెంపొందించుట.

ఐ) హింసను విడనాడుట, ప్రజల ఆస్తుల విధ్వంసం చర్యలను నిరోధించుట.

జె) వ్యక్తిత్వ శక్తి సామర్థ్యాల ఔన్నత్యాన్ని పెంపొందించుకొనుట ద్వారా మరియూ సమిష్టి కృషి ద్వారా అన్ని రంగాలలో గణనీయమైన స్థాయిని చేరుటకొరకు, శిఖరాగ్ర సాధనకొరకు నిరంతరం కృషి సల్పుట.

కె) రక్షకులు లేదా సంరక్షకులుగా ఉన్నవారందరూ ఆరు నుంచి 14 సంవత్సరముల లోపల పసివారికి విద్యాభ్యాసము చేయు అవకాశమును కల్పించవలెను.

1. ఈ గళ్ళలో తెలుగు భాషకు ఉత్తమ సాహిత్యాన్ని అందించిన ప్రఖ్యాత కవుల పేర్లు దాగి ఉన్నాయి. వాటిని కనుగొని గుర్తించండి. వివరాలను వికీపీడియాలో చదివి చక్కని గోడపత్రికను తయారు చేయండి. తరగతిలో ప్రదర్శించండి.

త	సి	శ్రీ	నా	థు	డు	తా	దా
రి	నా	మొ	ల్ల	జీ	టి	ళ్ళ	శ
గొం	రె	దె	శో	ర్జ	న	పా	ర
డ	అం	కా	ధూ	జి	న్న	క	థి
వెం	అ	ల్ల	సా	ని	య	తి	శ్రీ
గ	పా	ల్కు	రి	కి	ఎ	మ్మ	తి
మాం	రా	య	ప్రో	లు	జ్ఞ	క్క	శ్రీ
బ	మ్మె	ర	పో	త	న	ఉ	శ్రీ

1. ____________ 7. ____________
2. ____________ 8. ____________
3. ____________ 9. ____________
4. ____________ 10. ____________
5. ____________ 11. ____________
6. ____________ 12. ____________

2. గడినుడి పూరించండి.

1		▨	2	▨	1 పి
	▨	3			ణా
	4	▨		▨	పా
▨		5	▨	6	ణి
7		▨	8		▨
▨					9

ఆధారాలు :

అడ్డం:-

1. 'కోక'కు పర్యాయపదం (2)
3. కాశీకి మరోపేరు తడబడింది (4)
4. పిల్లలు తాగేవి తడబడింది (4)
5. ఒకటిలో నాలుగోవంతు అటునుంచి (2)
6. తొలి బేరం (2)
7. శకం అంటే (2)
8. ఏడు రోజులను ఇలా అంటారు (2)
9. తెలుగులో కృతజ్ఞతలు అటునుంచి (5)

నిలువు:-

1. చీమకు బహువచనం (3)
2. ఒక ఋతువు (3)
3. సరస్వతికి మరోపేరు (4)
4. చీమను రక్షించినది (4)

3. తెలుగు నాట ప్రసిద్ధి చెందిన, ప్రకృతి సిద్ధమైన రంగులతో చిత్రించే 'కలంకారీ'. మహారాష్ట్రలో పేర్కొనదగిన ఆదివాసుల 'వార్లీ' చిత్రకళలను సమ్మిళితం చేసి ఈ పాఠ్యపుస్తకం ముఖ చిత్రాన్ని చిత్రించారు చిత్రకారులు శ్రీ గండారి శ్రీనివాస్ గారు. వాటిని సునిశితంగా పరిశీలించండి. విద్యార్థులు అట్టి చిత్రాలు వివిధ వస్తువులపై చిత్రించి ఆనందించే విధంగా ప్రోత్సహించండి.

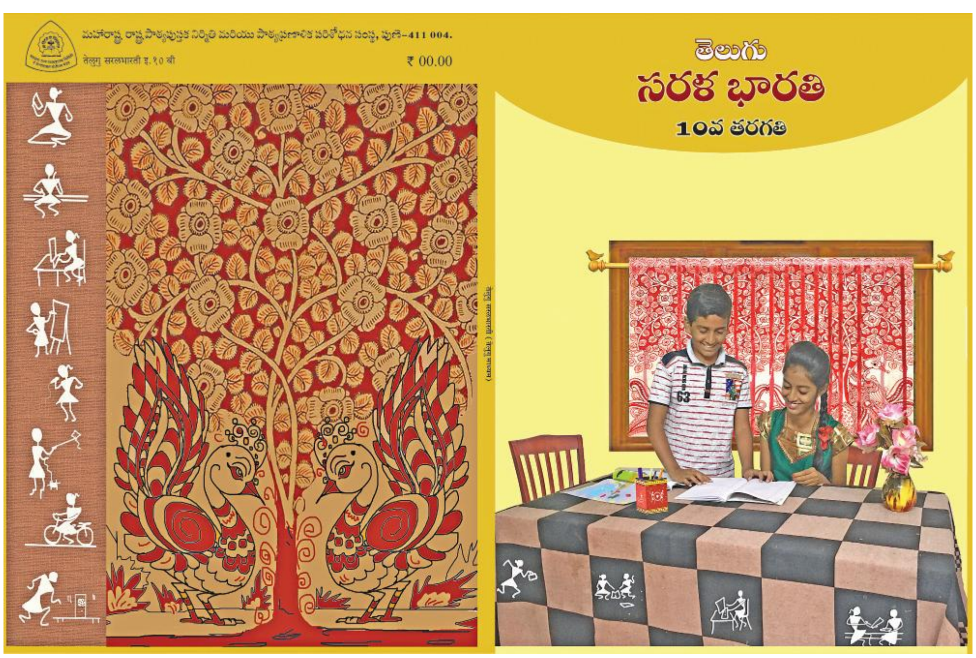

ప్రభుత్వ తీర్మానం క్రమ సంఖ్య: అభ్యాస్–2116/(ప్ర.క్ర. 43/16) ఎస్‌డీ–4 తేది 25.4.2016 ప్రకారం స్థాపించబడిన సమన్వయ సమితి యొక్క తేది 29.12.2017 రోజు సమావేశంలో ఈ పాఠ్యపుస్తకమును 2018–19 విద్యాసంవత్సరం నుంచి నిర్దేశించుటకుగాను అనుమతి ఇవ్వబడినది.

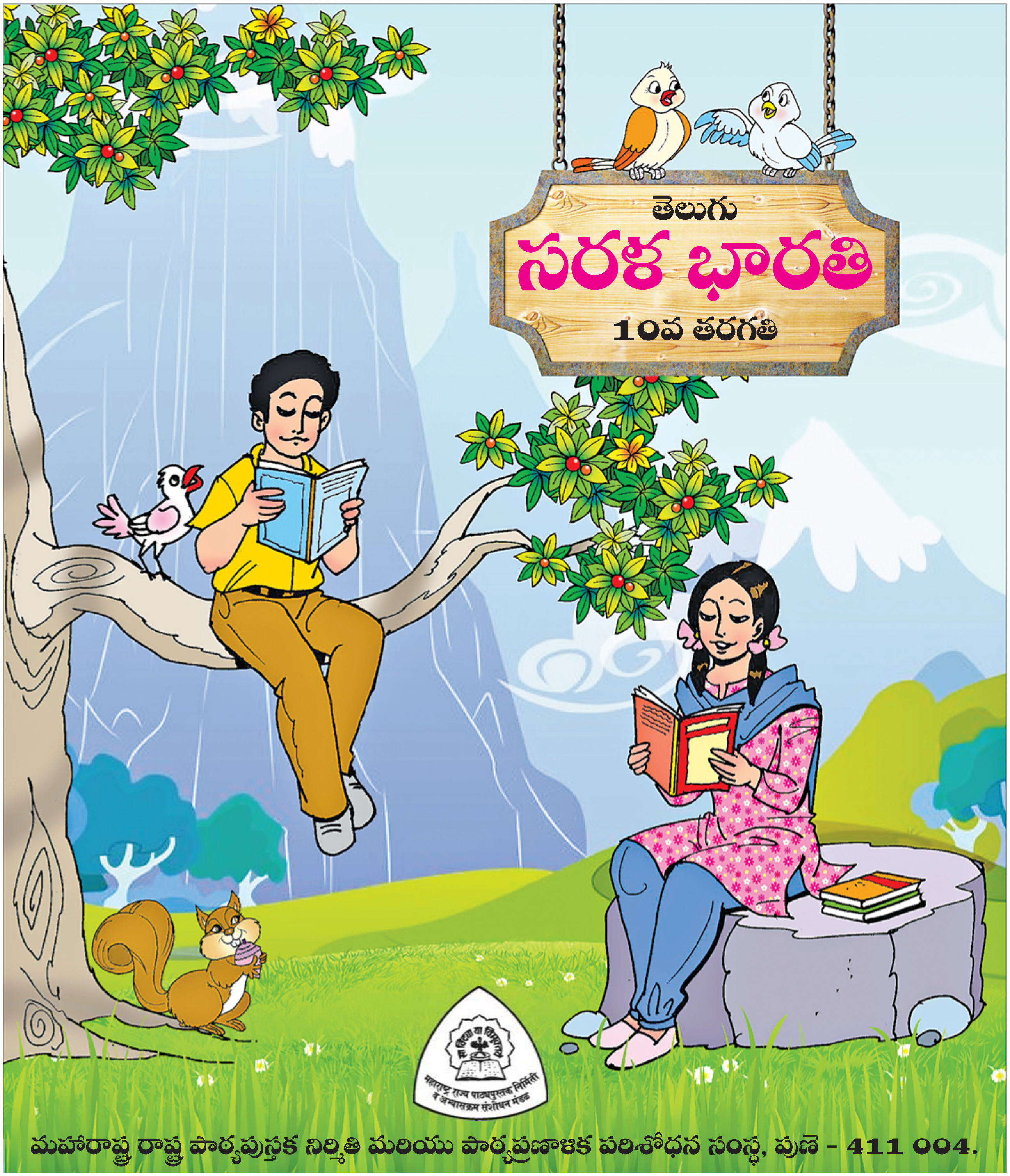

954APC

మీ స్మార్ట్‌ఫోన్‌తో DIKSHA APP నుపయోగించి పాఠ్యపుస్తకం మొదటి పుటలోని QR CODE (క్విక్ రెస్పాన్స్ కోడ్)ను స్కాన్ చేసిన డిజిటల్ పాఠ్యపుస్తకం మరియు ప్రతి పాఠంలోని QR CODE ను స్కాన్ చేసిన ఆ పాఠానికి సంబంధించిన అధ్యయన–అధ్యాపనలకు ఉపయుక్తమగు దృశ్య–శ్రవణ సాహిత్యం లభిస్తుంది.

ప్రథమ ప్రచురణ : 2018
Reprint : 2021 / పునర్ముద్రణ : 2021

© మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యపుస్తక నిర్మితి మరియు పాఠ్యప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థ, పుణె – 411004
ఈ పుస్తకమునకు సంబంధించిన సర్వహక్కులు మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యపుస్తక నిర్మితి మరియు పాఠ్యప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థవి. మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యపుస్తక నిర్మితి మరియు పాఠ్యప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థ సంచాలకుల లిఖితపూర్వక అనుమతి లేనిదే ఈ పుస్తకమునందలి భాగమును ఉటంకించుటగాని లేదా పునర్ముద్రించుటగాని చేయరాదు.

Telugu Language committee

Smt. B. Sarada, Chair Person
Smt. T. Suseela, Member
Smt. M. Vidya Benerji, Member
Smt. K. Anuradha, Member
Sri. B. Vijayabhaskar Reddy, Member
Dr. Smt. Thulasi Bharat Bhushan, Member-Secretary

తెలుగు భాషా సమితి :

శ్రీమతి భమిడిపాటి శారద – అధ్యక్షులు
శ్రీమతి టి. సుశీల – సభ్యులు
శ్రీమతి ఎమ్. విద్యా బెనర్జీ – సభ్యులు
శ్రీమతి కె. అనూరాధ – సభ్యులు
శ్రీ భూమనపల్లి విజయభాస్కర్ రెడ్డి – సభ్యులు
డా॥ శ్రీమతి తులసీ భారత్ భూషణ్, సభ్య–కార్యదర్శి

Coordination

Dr. Smt. Thulasi Bharat Bhushan
Special Officer, Telugu

సమన్వయకులు

డా॥ శ్రీమతి తులసీ భారత్ భూషణ్,
విశేషాధికారిణి – తెలుగు,
మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యపుస్తక నిర్మితి
మరియు పాఠ్యప్రణాళిక పరిశోధన
సంస్థ, పుణె.

Telugu Language

Smt. V. Rajeshwari
Sri. K. Y. Kondanna
Smt A.S. Yadav
Smt. Laxmi Prasad Chalasani
Sri Rajkumar Mutyalvar
Sri Mallesham Krishnahari Bethi

తెలుగు భాషా అధ్యయన మండలి

శ్రీమతి వి. రాజేశ్వరి
శ్రీ కె.వై. కొండన్న
శ్రీమతి ఎ. ఎస్. యాదవ్
శ్రీమతి లక్ష్మీప్రసాద్ చలసాని
శ్రీ రాజ్‌కుమార్ ముత్యాల్‌వార్
శ్రీ మల్లేశం కృష్ణహరి బేతి

Cover
Sri Ganduri. Srinivas
Illustration
Sri Ghanshyam. Deshmukh

ముఖచిత్రం:
శ్రీ గండూరి శ్రీనివాస్
చిత్రములు:
శ్రీ ఘనశ్యామ్ దేశముఖ్

Publisher
Sri Vivek Uttam Gosavi
Controller

ప్రకాశకులు
శ్రీ వివేక్ ఉత్తం గోసావి
నియంత్రకులు
మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యపుస్తక నిర్మితి
మరియు పాఠ్యప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థ,
ప్రభాదేవి, ముంబయి–25

Type Setting
Sri Sachchitanand Afle
Chief production officer
Sri Rajendra Chindarkar
Production officer
Sri Rajendra Pandloskar
Asst. Production officer

నిర్మితి :
శ్రీ సచ్చితానంద అఫ్లే – ముఖ్య నిర్మితి అధికారి
శ్రీ రాజేంద్ర చిందర్‌కర్ – నిర్మితి అధికారి
శ్రీ రాజేంద్ర పాండ్లోస్కర్ – సహాయ నిర్మితి అధికారి

Type Setting
Quintex, Mumabi

అక్షరకూర్పు
క్వింటెక్స్, ముంబయి

Paper: 70 GSM Creamwave
కాగితము :
Print Order No.
ముద్రణాదేశము
Printer : -
ముద్రణ :

భారత సంవిధానము

ప్రస్తావన

భారతదేశ ప్రజలమగు మేము, భారతదేశమును **సార్వభౌమ్య సామ్యవాద లౌకిక ప్రజాస్వామ్య గణరాజ్యముగ** నెలకొల్పుటకు మరియు అందలి పౌరులెల్లరకు

సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ **న్యాయమును**,

భావము, భావప్రకటన, విశ్వాసము,

ధర్మము, ఆరాధన -- వీటి **స్వాతంత్ర్యమును**,

అంతస్తులోను, అవకాశములోను **సమానత్వమును**

చేకూర్చుటకు; మరియు వారందరిలో

వ్యక్తి గౌరవమును, జాత్యైక్యతను,

అఖండతను తప్పక ఒనగూర్చు **సౌభ్రాత్రమును**,

పెంపొందించుటకు; సత్యనిష్ఠా పూర్వకముగ తీర్మానించుకొని,

ఈ 1949వ సంవత్సరము నవంబరు ఇరువది యారవ

దినమున **మా సంవిధాన సభయందు ఇందుమూలముగ, ఈ సంవిధానమును అంగీకరించి, అధిశాసనము చేసి మాకు మేము ఇచ్చుకొన్నవారమైతిమి.**

జాతీయ గీతము

జనగణమన – అధినాయక జయ హే
భారత – భాగ్యవిధాతా
పంజాబ, సింధు, గుజరాత, మరాఠా,
ద్రావిడ, ఉత్కల, బంగ,
వింధ్య, హిమాచల, యమునా, గంగా,
ఉచ్ఛల జలధితరంగ,
తవ శుభ నామే జాగే, తవ శుభ ఆశిస మాగే,
గాహే తవ జయగాథా,
జనగణ మంగలదాయక జయ హే,
భారత – భాగ్యవిధాతా
జయ హే, జయ హే, జయ హే,
జయ జయ జయ, జయ హే

ప్రతిజ్ఞ

భారతదేశం నా మాతృభూమి. భారతీయులందరు నా సహోదరులు.

నేను నా దేశాన్ని ప్రేమిస్తున్నాను. సుసంపన్నమైన, బహువిధమైన నా దేశ వారసత్వ సంపద నాకు గర్వకారణం. దీనికి అర్హత పొందడానికి సర్వదా నేను కృషిచేస్తాను.

నా తల్లిదండ్రుల్ని, ఉపాధ్యాయుల్ని, పెద్దలందర్ని గౌరవిస్తాను. ప్రతివారితోను మర్యాదగా నడుచుకొంటాను.

నా దేశంపట్ల, నా ప్రజలపట్ల సేవానిరతితో ఉంటానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను. వారి శ్రేయోభివృద్ధులే నా ఆనందానికి మూలం.

ప్రస్తావన

ప్రియమైన విద్యార్థి మిత్రులారా!

మీ అందరికి పదవతరగతిలోకి స్వాగతం. వర్ణ చిత్రాలతో అలరారే ఈ సరళభారతి మీ అందరికి ఇష్టమైన తెలుగు భాషాపుస్తకము. మిమ్మల్ని మీ మాతృభాషకు దగ్గర చేసేపుస్తకం. ఈ పాఠ్యపుస్తకమును మీకు అందించుచున్నందులకు మిక్కిలి ఆనందించుచున్నాము.

స్నేహితులారా! మనం, మన ఆలోచనలు, ఊహలు, భావనలను ఇతరులకు తగిన రీతిలో మరియు ప్రభావవంతంగా తెలియజెప్పాలంటే మనకు భాషపై పట్టు చిక్కాలి. ఈ పాఠ్యపుస్తక అధ్యయనం ద్వారా మీకు భాషపై ప్రభుత పెంపొందాలి. భాషలోని వివిధ పోకడలను తెలుసుకోవాలి. వాటిని సందర్భానుసారంగా, సునాయాసంగా ఉపయోగించగలగాలనుట ఆశించబడినది.

ఈ పాఠ్య పుస్తకంలో పాఠ్యాంశాలతో అనుసంధానం కలిగిన ఉత్సాహపూరిత అంశాలను చదివి, ఆ పిదప పాఠంలోకి ప్రవేశించే విధంగా ప్రారంభంలో నేపథ్యాలు కూర్చబడ్డాయి. కళలు, సంస్క ృతి, పర్యావరణ పరిరక్షణ ఆవశ్యకత మొదలగు వాటితో సహసంబంధాన్ని కూర్చే విధంగా పాఠ్యాంశాలు ఎన్నుకోబడ్డాయి. తద్వారా మీరు భాషలోని వివిధ మాధుర్యాలను తెలుసుకొని ఆస్వాదించగలరు. భాషాకౌశల్యాలన్నింటిని చక్కగా పెంపొందించుకొనుటకు అనువుగా వైవిధ్యముతో కూడిన అభ్యాసాలు పొందుపరచడం జరిగింది. వాటినన్నింటిని శ్రద్ధగా అభ్యసించగలరు.

పాఠ్యాంశాలేగాక వాటికి ఆవల గ్రంథాలయాలు, అంతర్జాలం, ప్రసార మాధ్యమాలలోని సముచిత సాహిత్యాన్ని సంప్రదింపు సాహిత్యంగా ఉపయోగించుకొనే రెఫరెన్స్ స్కిల్స్ అంతేగాక సమాచార ప్రసార సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని మీలో పెంపొందించే ప్రయత్నం కూడా చేయబడింది. అవగాహన, ఆలోచన, పరిశోధించి తెలుసుకొనుట, తెలుసుకొన్న వాటి విశ్లేషణ అన్వయం మీరు నేర్చుకోవాలి. పాఠశాల విద్య జీవితాంతము ఉపయోగపడుటకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది.

స్వయముగా చేసి నేర్చుకొన్నది మనస్సులో స్థిరంగా నిలిచిపోతుంది. కాబట్టి ఈ పుస్తకంలో ప్రతి పాఠం వెనుక కృత్యాలు ఇవ్వబడినవి. అలాగే సృజనాత్మకత, స్వీయవ్యక్తీకరణ పెంపొందించడానికి పాఠాల ఆధారంగా అభ్యాసాలలో ప్రత్యేక స్థానం కేటాయించబడింది. మౌఖిక, లేఖన నైపుణ్యాలను అభ్యసించుటకు తగిన అభ్యాసాలు పొందుపరచబడ్డాయి. వాటిని శ్రద్ధగానేర్చుకొనగలరు. అంతేగాక యాప్ ద్వారా, క్యు.ఆర్. కోడ్ మూలంగా ప్రతి పాఠానికి సంబంధించిన అదనపు ఉపయుక్త దృశ్య -శ్రవణ సాహిత్యం లభిస్తుంది. అది మీ అధ్యయనానికి తప్పక ఉపయోగపడగలదు.

ఈ పాఠ్యపుస్తకాన్ని ఆనందంగా అభ్యసించండి. ఈ పుస్తకాన్ని గురించిన మీ భావనలు, అభిప్రాయాలను మాకు తప్పక తెలియజేయండి. మీ అందరికి శుభాభినందనలు.

(డా॥ సునిల్ మగర్)
సంచాలకులు
మహారాష్ట్ర రాష్ట్ర పాఠ్యపుస్తక నిర్మితి
మరియు పాఠ్యప్రణాళిక పరిశోధన సంస్థ, పుణె-4

పుణె
మార్చి 18వ తేదీ, 2018 ఉగాది
భారతీయ సౌరదినం: 27 ఫాల్గుణం 1939.

భాషాధ్యయన సామర్థ్యాలు

పదవ తరగతి – తెలుగు (సంయుక్త భాష)

క్షేత్రం	సామర్థ్యాలు
శ్రవణం	• ఒకే విషయంపై గల అనేక కవితలను ఒక జట్టు చదువుచుండగా రెండవ జట్టు వారు ఆసక్తితో, శ్రద్ధగా వింటారు. • వివిధ రకాల వ్యవహారిక భాష, గ్రాంథిక భాషల్లోని కథలను అవగాహనతో వింటారు. • వివిధ గద్య, పద్య పాఠ్యాంశాల్లోని భాషా విశిష్టతను గుర్తించుటకై జరిపిన చర్చలను అవగాహనతో వింటారు. • వివిధ రకాల సాహిత్యాన్ని విని భావాన్ని ఆకళింపు చేసుకుంటారు. • వివిధ సాహిత్య ప్రక్రియలను విని అభిప్రాయ నిర్ధారణ చేసుకుంటారు.
భాషణ/ సంభాషణం	• సందర్భానుసారంగా స్వీయ అభిప్రాయాలను సూటిగా తగిన పదాలను/వాక్యాలను ఉపయోగిస్తూ వెల్లడిస్తారు. • విన్న వార్తలను, విషయాలను గురించి చర్చిస్తారు. • వివిధ భాషాసంస్కృతుల గురించి ధారాళంగా సంభాషిస్తారు. • వివిధ కార్యక్రమాల ప్రణాళికల గురించిన చర్చలలో పాల్గొంటారు. • ఇచ్చిన అంశం మీద తొట్రుపడకుండా ఆత్మవిశ్వాసంతో ఉపన్యసిస్తారు. • వివిధ వార్తలు, సందేశాలు, సమాచారాలను అర్థం చేసుకొని తులనాత్మక చర్చలు చేస్తారు.
పఠనం	• పాఠ్య, పాఠ్యేతర సాహిత్యంలో తనకు కావలసిన సమాచారాన్ని సేకరించే దృష్ట్యా ప్రతిభావంతంగా మౌనపఠనం చేయడం. • అంతర్జాలంలోని వివిధ సంకేత స్థలాలలో, బ్లాగులలో లభించు సమాచారాన్ని సత్యాసత్యాల దృష్ట్యా విచికిత్సతో పఠిస్తారు. • దైనందిన జీవనంలోని పనుల దృష్ట్యా వివిధ దరఖాస్తులు, బ్యాంకు లావాదేవీలకు సంబంధించిన వివిధ పత్రాలు, మొదలగునవి చదివి అర్థం చేసుకుంటారు. • తగిన ఉచ్చారణతో, విరామ చిహ్నాలు నియమాలను పాటిస్తూ ఆంశానికి తగినట్లుగా స్వరంలోని హెచ్చు తగ్గులతో, స్పష్టంగా, ఆత్మవిశ్వాసంతో ప్రకాశ పఠనం చేస్తారు. • అంతర్జాలంలో ఈ పుస్తకాలను పఠనం చేస్తారు.
లేఖనం	• అంశాల ఆధారంగా అధికార–అనధికార లేఖలు రాస్తారు. • అంశాల ఆధారంగా నివేదికలు రాస్తారు. • విషయానుగుణంగా, అంశాల ఆధారంగా చక్కని వ్యాసాలు రాస్తారు. • సృజనాత్మకంగా ప్రకటనలు, కవితలు, నినాదాలు రాస్తారు. • ఇచ్చిన అంశం ఆధారంగా, ఆకర్షణీయమైన గోడపత్రికలు తయారు చేస్తారు. • దైనందిని రాసుకునే అలవాటును చేసుకుంటారు. • తమకు కావలసిన సమాచారం దృష్ట్యా ఉపాధ్యాయుడు బోధించుచున్నప్పుడు తరగతిలోను, అదే విధంగా గ్రంథాలయాలు, అంతర్జాలం, వివిధ పత్రికలు చదువునప్పుడు అంశాలను నమోదు చేసుకుంటారు. • నిత్య జీవితంలో అవసరమయ్యే దరఖాస్తులు, లేఖలు, బ్యాంకు లావాదేవి పత్రాలను పూరిస్తారు/రాస్తారు
అధ్యయన నైపుణ్యాలు	• నిత్యజీవితంలో భాషను చక్కగా ఉపయోగించుకుంటారు. • పాఠ్య, పాఠ్యేతర అధ్యయనానికి సహకారంగా నిఘంటువులు, సందర్భ గ్రంథాలు, సాహిత్యాన్ని ఉపయోగించుకొనే నేర్పును అవగతం చేసుకుంటారు. • వార్తలు, ప్రకటనలు మొదలగు వాటిని గురించి తులనాత్మక దృష్టితో ఆలోచించి నిర్ణయించుకోగలుగుతారు. • వ్యావహారిక, గ్రాంథిక, మాండలిక భాషా రకాలను తెలుసుకుంటారు. భాషాసౌందర్యాన్ని రసాస్వాదన చేస్తారు. • ఆత్మవిశ్వాసంతో ఉపన్యసిస్తారు. పాఠశాల వార్షికోత్సవాలలో వక్తృత్వ పోటీలలో పాల్గొంటారు. • సమాచార ప్రసార సాంకేతిక పరిజ్ఞానము (ICT)లో అంతర్భాగంగా విజువల్ ప్రజెంటేషన్, వికీపీడియా, యూనికోడ్ ఫాంట్స్, ఫోనెటిక్ కీబోర్డ్ మొదలగు వాటిని గురించి క్షుణ్ణంగా తెలుసుకుంటారు. సునాయాసంగా ఉపయోగిస్తారు.

భాషావగాహన	• 6వ తరగతి నుండి 10వ తరగతి విద్యార్థుల కొరకు భాషావగాహనకు సంబంధించిన ముఖ్యమైన అంశాలు కింద నమోదు చేయడం జరిగింది. వాటిలో ప్రతి తరగతిలో ఆయా తరగతులలోని పాఠ్యాంశాల ఆధారంగా ఎన్నుకోబడిన అంశాలు సందర్భానుసారంగా క్రమమైన పద్ధతిలో చేర్చడం జరుగుతుంది. అంశాల ఎన్నికలో విద్యార్థుల యొక్క వయోపరిమితి మరియు పునర్విమర్శలను దృష్టిలో ఉంచుకోబడతాయి. 10వ తరగతి ముగిసే వరకు విద్యార్థులలో కింది అన్ని అంశాలలో సర్వసాధారణ జ్ఞానాన్ని పెంపొందించాలనునది ఆశింపబడుచున్నది. • భాషాభాగాలు : కాలములు/రకాలు • వాక్యరకములు (సామాన్య, సంయుక్త) • విభక్తులు - ప్రత్యయములు, వచనము, వాచకము, కాలములు • సామాన్య, సంయుక్త వాక్యాలు, సంధి విడదీయుట, సంధి చేయుట • వాక్యాంగాలు (కర్త, కర్మ, క్రియలు) • సృజనాత్మక లేఖనం - వర్ణనలు/స్వానుభవాలు, గోడపత్రికలు, ప్రకటనలు - నినాదాలు - కవితలు మొదలగునవి • అధికార-అనధికార లేఖలు • వ్యాసాలు • అనువాదాలు

ఉపాధ్యాయులకు, తల్లిదండ్రులకు.......

1. విని నేర్చుకోవడం- చూసి నేర్చుకోవడం- చేసి నేర్చుకోవడం ఉత్తరోత్తర ప్రభావవంతాలు. ఈ పాఠ్యపుస్తకం జ్ఞాననిర్మితి సిద్ధాంతాన్ని అనుసరించి విద్యార్థులే స్వయంగా కృత్యాలు చేస్తూ భాషాధ్యయనం చేసే విధంగా కృత్య ప్రధానంగా రూపొందించబడినది. అందుకుగానూ ప్రతి పాఠానికి 'అ, ఆ, ఇ' అను మూడు అంచెల భాషాకృత్యాలు ఇవ్వబడ్డాయి. అందులో 'అ' అనునది కృత్యానికి పూర్వసంసిద్ధత. 'ఆ' అనునది భాషావగాహనకు సంబంధించింది. 'ఇ' అనునది స్వీయ స్పందన.
2. విద్యార్థులు ఉత్సాహంతో, ఉత్కంఠతో పాఠాన్ని చదువుట/వినుట కొఱకు 'పాఠంలోకి ప్రవేశించేముందు' అనుశీర్షికలో కొంత నేపథ్యం ఇవ్వబడింది. దానిని మీరు, విద్యార్థులు చక్కగా ఉపయోగించుకొనగలరు.
3. కొత్త, పాతల మేలు కలయికగా కూర్చబడిన పాఠ్యాంశాలను ప్రాచీన- ప్రస్తుత పరిచిత విషయాలతో అనుసంధానం చేస్తూ బోధించినచో పాఠశాల విద్య విద్యార్థులకు మనస్సులో నిలిచిపోతుంది. నిత్య జీవితంలో ఉపయోగపడుతుంది.
4. ఈ తరగతికి కేటాయించిన భాషాధ్యయన సామర్థ్యాలను సాధించుటకు అలాగే విద్యార్థులకు పెంపొందించవలసిన నైతిక, మానవీయ విలువలు, జీవన కౌశల్యాలు మొదలగు వాటినన్నింటిని సందర్భానుసారంగా, పాఠ్యంశాల ఆధారంగా నేర్పుటకు తగిన బోధన వ్యూహాలను ఎంపిక చేసుకోవాలి. ప్రతి విద్యార్థి అధ్యయన అధ్యాపన ప్రక్రియలో భాగస్వాములయ్యేలా శ్రద్ధ వహించాలి. అదే విధంగా 'జట్టుపనిని' ప్రోత్సహించాలి.
5. గ్రంథాలయం, అంతర్జాలం, ప్రసార మాధ్యమాలను జ్ఞానార్జనకు ఉపయోగించుకోనే రెఫరెన్స్ స్కిల్స్ 'గ్రంథాలయ సమయం, 'అంతర్జాలంలో వెదుకుదాం - అదనపు సమాచారం తెలుసుకుందాం'' అను శీర్షికల ద్వారా పెంపొందించుట మిక్కిలి ఆవశ్యకము.
6. విద్యార్థులలో ఆత్మవిశ్వాసం పెంపొందించే రీతిలో స్వీయాభిప్రాయాలను, సృజనాత్మకతలను ప్రకటించే అవకాశం కల్పించాలి. వారి భావనలను కించపరచడం, ఖండించడం ఎట్టి పరిస్థితులలో చేయరాదు.
7. సాధారణంగా దైనందిన జీవనంలో ఇంగ్లీషు, మరాఠీ, తెలుగు భాషలలో సూచనాఫలకాలు, జన జాగృతి ఫలకాలు మొదలగునవి తరచు తారసపడుతుంటాయి. వాటిని అవగాహన చేసుకొనుట మిక్కిలి 'అవగాహన చేసుకుందాం - అనువాదం చేద్దాం' అను శీర్షికలో కొన్ని నమూనాలు ఇవ్వబడ్డాయి. మరికొన్నింటి సహాయంతో ఈ నైపుణ్యాన్ని పెంపొందించగలరు.
8. భాష-గమ్మత్తు, సౌందర్యం మొదలగునవి కేవలం పఠనాసక్తిని పెంపొందించుటకు భాషా మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదించుటకు ఉద్దేశింపబడినవేకాని పరీక్షించుటకు కాదు.'

(లేఖన కౌశల్యములు పుస్తకము చివర వివరముగా ఇవ్వబడినవి. వాటిని అవగాహన చేసికొని, విద్యార్థులు కృత్యములు సాధించుటకు అవసరమైన మార్గదర్శకమును చేయవలెను)

విషయ సూచిక

పద్యభాగం

క్రమ సంఖ్య	పద్యం/గేయం/పాఠం పేరు	కవి/రచయిత పేరు	పుట సంఖ్య
1.	స్వాతంత్ర్య పతాక	శ్రీ సుంకర సత్యనారాయణ	1
2.	పరివర్తన	శ్రీ గండూరి లక్ష్మీనారాయణ	4
3.	విదురనీతి	తిక్కన	9
4.	సంతృప్తి	శ్రీ మహీధర నళినీమోహన్	12
5.	ఉగాది	శ్రీ గుండాల వేంకట కృష్ణారావు	17
6.	వాషింగ్‌టన్	కీ.శే. నాళం కృష్ణారావు	22

గద్యభాగం

క్రమ సంఖ్య	పద్యం/గేయం/పాఠం పేరు	కవి/రచయిత పేరు	పుట సంఖ్య
1.	రియల్ హీరో	శ్రీ పెండెం జగదీశ్వర్	26
2.	స్నేహబంధం	శ్రీ కందేపు సుధాకర్	31
*	రాట్నం రంగప్ప! దారం దానప్ప! (ప్రకాశ పఠనం)	శ్రీ పెండెం జగదీశ్వర్	36
3.	నా అనుభవాలు	కు. ఎస్. మేనక	37
4.	కలంకారీ		41
*	వార్లీ చిత్రకళ (మౌన పఠనం)		46
5.	వెదకబోయిన తీగ	శ్రీ పెండెం జగదీశ్వర్	47
6.	ఈశ్వర చంద్ర విద్యాసాగర్	కీ. శే. డా॥ కరుణశ్రీ	51
7.	మనసుంటే మార్గముంటుంది (వార్తా పత్రిక కత్తిరింపు)		55
8.	సార్థకం	కీ.శే. డా॥ రావూరి భరద్వాజ	59
	వ్యాకరణం - 63	లేఖన కౌశల్యాలు -64	